

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Disputatio Theologica Solennis De Termino Salutis
Humanae Peremptorio**

**Neumann, Johann Georg
Green, Georg Sigismund**

Vitembergae, 1700

§. VI

urn:nbn:de:bsz:31-105555

veterem recantari cantilenam, & fordes ex Ecclesia pridem extrusas, novo saltem integumento, ad fallendos simplices, exornari.

§. VI.

Verum de his satis, & forte plus quam satis. Nunc igitur ad ea Scripturæ oracula properandum, quæ orthodoxam sententiam plenius adstruant ac confirment. Nam præclare Ambrosius contra Navatianos observat: *Verbum Dei gratiam promittit omnibus, non omnibus minatur injuriam: Quod est miserationis, exaggerat, quod ultionis, extenuat. Lib. 1. Pœn. c. 11. p. 153.* Ex tanto igitur gratiæ divini thesauro, unum atque alterum velut talentum deperire libet. Ac I. quidem urgemus classicum illud Prophetæ oraculum: *Quando impius adversus fuerit ab omnibus peccatis suis, quæ fecerat, & custodiverit omnia statuta mea feceritque judicium & justitiam; vivendo vivet, non morietur. Omnes prevaricationes quas fecit, non in recordationem venient illi; in justitia, quam operatus est, vivet. Num volendo volo mortem impii: dictum Adonai Jehovi: nonne, ut convertatur a viis suis & vivat. Ezech. XVIII, 21. 22. 23. cap. XXXIII, 11.* Ubi observes 1.) Dei convertentis ardentissimum desiderium: id quod declarat α) triplici interrogatiōne: num volendo volo mortem impii? nonne ut convertatur a viis suis? quare moriemini, o domus Israel? vers. 31. quæ proinde fortius negant, & a Deo remonent omnem causalitatem perditionis humanæ, sensumque hunc categoricum reddunt: *Non volo mortem morientis. v. 32.* β) sanctissima religione juramenti: אֲנִי יְהוָה vivus ego: q. d. quam verum est, quod vivo, tam certum quoque, quod nolo mortem impii: cum enim non possit per majorem quinquam jurare; jurat per se ipsum, dicente Apostolo. *Hebr. VII, 13. γ)* formula asseverationis solenni: אֲדֹנָי יְהוִהוּ dictum Adonai

Adonai Jehovi. b. t. & alibi. 3) feria denique cohortatione: convertimini ergo, convertimini ab omnibus prevaricationibus vestris. v. 30. Unde fluit argumentum: Quicumque conversionem peccatoris tanto desiderio anhelat, ut illud triplici interrogatione, ipsaq; religione juramenti, formula asseverationis solenni ac ætæque feria cohortatione confirmet; illius gratia in convertendo peccatore, dum peccator in via est, nullo termino peremptorio desiniri potest. Atqui DEUS & c. Ergo. II. Observes subjectum convertendum. Quod h. l. quivis impius est, quocumque peccati genere notatus: quandoquidem omnibus illis vocibus describitur, quibus minima maxima peccata, in S. literis exprimuntur; ut: מַטְמָא v. 4. 14. 20. 21. עוֹל v. 8. תּוֹעֵבָה v. 13. עוֹן v. 19. 20. רָשָׁע v. 20. 23. פֶּשַׁע v. 24. מַעַל ib. Namque inter hæc peccata erant: idololatria adulterium, oppressi pauperum, rapinæ, cædes, &c. adeo ut de remittendis illis Israelitæ dubitarent, gratiamque præclusam dicerent: peccata nostra super nobis sunt, & in iis nos contabescimus, quomodo ergo vivimus? c. XXXIII, 10. Sed his nihil obstantibus, a) Deus per Prophetam illis gratia conversionis annunciari curat. Dic tamen ad eos: Nolo mortem impij, sed ut convertatur impius a via sua, & vivat: convertimini ergo, convertimini. v. 11. 3) gratiam Justificationis adhuc paratam esse testatur: omnes prevaricationes non venient in recordationem. v. 22. 7) & quidem eo usque offert: donec in peccatis moriantur, v. 24. Est autem mori in peccatis, stilo scripturæ nihil aliud, quam morte temporali & æterna perire. Sic de Saule: mortuus est במַעַל in prevaricatione sua. 1. Paral. X, 13. Et de hypocrita Deus inquit: in perversitate sua, quam fecit, morietur. Ezech. XXXIII, 13. Conf. Prov. X, 21. Hinc iterum concludimus: Quibuscumque Deus & gratiam Conversionis, & Gratiam Justificationis u. g. ad ipsum mortis tempo-

temporalis & aeterna momentum offert, illos ab aditu gratiae, quoad vivunt, minime excludit. Atqui Peccatoribus, quancunque flagitii reis, ut Idololatriis, adulteris, raptoribus &c. Deus gratiam Conversionis & Justificationis usq. ad ipsum mortis temporalis & aeterna momentum offert, Ergo. Vel brevius ita: Quicunque ad poenitentiam a Deo invitatur, illis janua gratiae non est praclusa: Atqui omnes, etiam atrocissimi peccatores, Ergo. Observes III. tempus gratiae, ante mortem, indefinitum. Id quod ostendit a) Particula ׀, quae tamen aliquando conditionalem significationem admittat; tamen, cum hoc loco commonitoria sit, & praeterea, per ב cum Infinitivo junctum, בשׁוּב, in convertendo, saepius commutetur v. 24. 26. 27. itemque per בׁוּב in die c. XXXIII, 12. sensum haud alium inferre potest, quam hunc: quando, vel quocunque tempore impius recesserit a peccatis, eo ipso vivendo vivet & non morietur v. 21. 27. Vide Hakspan, in Not. Philol. P. 2, p. 829. 6) Tempus gratiae eo usque durat, donec finitur morte aeterna. Ideoque Deus peccatoris conversionem tam diu vult, quam diu non insequitur mors aeterna: Nolo mortem peccatoris v. 32. scilicet aeternam, quia per poenitentiam & conversionem non effugimus mortem temporalem, sed utique aeternam. Itaque denuo argumentamur: Qui, quocunque convertuntur, vivendo vivent & non morientur, illis per totum vitae spatium aditus ad gratiam & salutem patet: Atqui impii & malitiosi peccatores quocunque convertuntur &c. Ergo. Denique & hunc in modum colligimus: Quicunque non vult mortem peccatoris aeternam, ille peccatori usq. ad mortem aeternam spatium conversionis gratiosa largitur: Atqui Deus Ergo. Equidem Grotius hunc locum non ob stare putat, quin sit apud Deum limes aliquis misericordiae. Sed & hunc gratiae Evangelicae hostem graviter redarguit B. Calo.

Calovius; De Limite misericordie Dei, nihil in scripturis: (audi iudicium Summi, & in Scripturis versatissimi Theologi) qua undiquaq; misericordiam Dei summam, nullumq; finem habentem depradicant; nusquam limes ei figitur, sed vocem Dei nos gratiose vocitantis audire jubemur, cujus finis est nostra gratiofa conuersio. Adhortamini vosmet ipsos per singulos dies, donec hodie cognominatur, ut non obduretur quis ex vobis fallacia peccati. Pharaon excitatus viva voce & miraculis ad pœnitentiam fuit. NB. ad extremum vitæ terminum. Nam etiam tunc, ubi transire per mare rubrum sicco pede videbat Israelitas, NB. adhuc tempus erat, ad sanio rem mentem redeundi, a persecutione eorum desistendi, & contra Deum belligerandi. Neq; Cananai, absoluto aliquo decreto, a misericordia exclusi erant, quin potuerint visis & auditis miraculis sese humiliare, & gratiam consequi, quod exemplo Rahabi & Gibeonitarum constat. Bibl. Illustr. ad h. l. p. 527.

§. VIII.

Secundo, oraculum Apostolicum pro orthodoxa causa maxime militat: An divitias bonitatis Dei & tolerantia lenitatisque contemnis, ignorans, quod bonitas Dei ad pœnitentiam te invitat? Rom. II, 4. Apostolus I, compellat, Gentiles æque ac Judæos; id quod tum σὺνέχεια, cum præcedente capite v. 14. 15. seq. tum generalis appellatio: o homo, v. 1. b. cap. ut & distributio in Judæos & Gentes v. 9. 10. ad oculum ostendunt. Illi scelerum convicti erant; hi autem nihilo sanctiores, condemnabant ceteros, & ideo duplo erant pejores. Nam gloriabantur de Lege: & tamen per legis transgressionem Deum offendeabant. v. 23. Inter Gentiles erant: Idololatræ, iniusti, scortatores, incestuosi, dolosi, avari, obtrectatores, Dei osores, quin & traditi in sensum reprobum, ac digni morte æterna, c. 1. 2. 4. 25.

E

seqq.